

primali naši djedovi i pradjedovi u 19. stoljeću, da izbor između *suosnika* i *koaksijalnoga kabela*, između *limunike* i *grejfruta*, između *velezgoditnjaka* i *jack pota*, *velemlažnjaka* i *džambodžeta* (*jumbojeta*), između *jumbo plakata* i *veleplakata*, *mišićnika* i *body-buildera*, *premosnika* ili *mimovoda* i *bajpasa* bude u korist prvih. Treba stvoriti takav osjećaj da naši ljudi znaju da su prve riječi izraz naše, hrvatske kulture, da time branimo svoj jezik da nam ostaje samosvojniji i ljepši, konačno da ga time stvaralački udaljujemo od srpskoga jer nas Srbi u tome ne će moći slijediti. Nastojimo potaći hrvatskoga čovjeka da razvija svoje stvarne ili zapretane tvorbene sposobnosti, da se nove riječi tvore u duhu hrvatske tvorbe, da budu prikladna i uspješna zamjena za navalu tuđica.

Veoma je važno pri tome da što prije uočimo neprihvatljivu tuđicu i da joj odmah nađemo dobru zamjenu. *Limunika* je prihvaćena u botaničkim knjigama i pomalo se širi u publicistički i poslovni život, ali bi njezin prodor bio znatno uspješniji da je došla odmah u početku, a ne kad se tuđica već znatno proširila.

Poticaj ljudima da dadu maha svojim stvaralačkim sposobnostima očitovao se u velikoj mjeri kod mnogih, neki od njih čak moraju susprezati svoju maštu da ne odu predaleko. Mislim da smo postigli uspjeh s traženjem zamjene za *jackpot* gdje je sudjelovalo više od 56 ljudi i predložilo 239 zamjena.

Za 1995. nismo proglasili ni jednu jer voditi ovakav postupak nije lako, ali to ne znači da ne ćemo za 1996. bude li dobrih ostvaraja ili prijedloga. Zato i objavljujemo ove retke da budu poznati na vrijeme i bude li tko potaknut da predloži svoju ili tuđu zamjenu, rado ćemo je uzeti u razmatranje.

S. B.

JEZIK VIŠE NIJE BESKUĆNIK

Časopis *Jezik* nikada nije imao prave uredničke prostorije. Dok je glavnim i odgovornim urednikom bio prof. Ljudevit Jonke, njegova radna soba na Filozofskome fakultetu u Zagrebu bila je i uredničkom sobom, kad sam to postao ja, tada se uredništvo preselilo u moju radnu sobu, kad sam 1991. otišao u mirovinu, *Jezik* je ostao i bez takve polusobe. Arhiv *Jezika* smjestio sam u drvarnicu svoga stana, uredništvo u stan, a adresa se selila tako da prave službene adrese nismo ni imali pa nije ni čudo što se pokoje pismo i izgubilo. Kad je uređivanje dospjelo u velike teškoće, jer sam se u malome stanu počeo gušiti u papirima, a molbe za prostorijom bile uzaludne, napisao sam člančić *Jezik je prvi beskućnik* i htio ga objaviti, ali uredništvo mi nije dopustilo. (Katkada i gl. i odg. urednik ostane u manjini i mora se tomu pokoriti.) Koliko sam energije potrošio u potrazi za prostorijama, pokazat će samo brzojavni ocrtni koji pokazuje samo osnovno.

U početku beskućništva bio sam potpredsjednikom Matice hrvatske i obratio sam se MH. Naišao sam na veliko razumijevanje. Jozo Ivičević, tada gospodarski tajnik MH, odveo me u podrum, pokazao mi lijepu sobu i rekao:

— Samo dok uredimo podrum!

Čekali smo u nadi, podrum su uredili u velike prostorije i za *Jezik* nije bilo ništa.

Molba puna nade kod jednoga kolege direktora ustanove koja se proširivala, bila je uzaludna:

— Navala je velika, i ako dam tebi, morat ću i drugima.

U Školskoj knjizi, našem nakladniku, lijepo obećanje, ali bez ostvarenja kao i kod Ministarstva za prosvjetu i šport.

Bilo je nade i kod Ministarstva za znanost, imali su nekih mogućnosti, ali na konkretnu molbu bio je i konkretan odgovor:

— Prostorija nema.

Ministarstvo za kulturu imalo je dva ministra i oba sam molio.

Prvi ministar:

— Mi smo ministarstvo u osnivanju i sami nemamo dosta prostorija.

Drugi ministar:

— Što me nisi pitao dok sam bio kod grada, tada bi se nešto našlo.

Kad je spomenut grad, sjetio sam se svoga nekadašnjega studenta Mladena Čuture, sada pročelnika Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i znanost.

— Naći će se, što se ne bi našlo — bilo je kratko obećanje, ali je do ostvarenja trebalo čekati gotovo godinu dana.

Najprije sam dobio lijepe prostorije u jednome dječjem vrtiću. Da *Jezik* s 43 godine ide u dječji vrtić, nije baš zgodno, ali što se može. Soba je bila lijepa, mjesta za dva stola i police, sićušno predsoblje (1 m²), zahod s rukoperom. Upraviteljica nije bila oduševljena, na riječima je

morala pristati, ali se ostvarenju odupirala iz petnih žila. Nisam htio s *Jezikom* na silu u dječji vrtić pa sam odustao. Brzoposlovni Čutura reče da ima drugu, bolju mogućnost. Jedna tjelovježbena zgrada uz rub Mirogoja pretvara se u dječje kazalište, bit će tamo i ured za kulturu maksimirske zajednice pa će se naći soba i za *Jezik*. Jest uz sam rub Mirogoja, ali je prava pravcata soba s upotrebom i drugih nusprostorija. Bilo je još obilježnja i pisanja, ali sam konačno 10. svibnja dobio ključ. Nakon 43 godine izlaženja *Jezik* je dobio svoju sobu i svoju pravu adresu: Bijenička 97.

To je samo jedna mala crtica *Jezikova* života, jedan od nevidljivih poslova, i teškoća, s kojima je skopčano izlaženje *Jezika*.

Međutim, donoseći tu radosnu vijest, valja napomenuti da bi to trebalo biti privremeno rješenje. Jednoga dana časopis *Jezik* trebao bi dobiti svoju sobu u prostorijama Zavoda za hrvatski jezik kad on bude primjereno oprostorijan.

S. B.

U SPOMEN

† Stjepan Sekereš
(8.4.1912.–18.3.1996.)

Stjepan Sekereš bio je dugo godina srednjoškolski profesor, a uz to i plodan i svestran istraživač, etnolog i jezikoslovac. U jednoj su se osobi tako sretno spojili gimnazijski profesor koji je u mnogih

naraštaja budio ljubav za hrvatski jezik i njegove zakonitosti — politici i nastavnim programima usprkos — dijalektolog, onomastičar, proučavatelj književnoga jezika na svim njegovim razinama te jezika slavonskih i baranjskih pisaca. O tome svjedoči njegov opus: 64 rada objavljena u uglednim edicijama (*Jezik, Hrvatski dijalektološki zbornik, Onomastica jugoslavića* i dr.) i sedam radova u rukopisu.